

Kaasamisalaste tegevuste valikut nõustav komisjon

Koosoleku kokkuvõte

Elektrooniline keskkond (Zoom)

15.06.2020 nr.8. Algus kell 14.30, lõpp kell 16.20

Juhatas: Ivar Hendla (Riigikantselei strateegiabüroo nõunik, strateegiadirektori asendaja)

Osalejad: Aare Kasemets, Maaeluministerium
Marten Lauri, Siseministerium
Külvi Noor, Justiitsministerium
Kristina Reinsalu, Eesti E-riigi Akadeemia
Merit Tatar, Balti Uuringute Instituut (kirjalike kommentaaridega)
Kairi Toiger, Keskkonnaministerium
Pirkko Valge, Heateo SA

Kutsutud: Kristen Aigro, Arengukoostöö Ümarlaud
Eili Lepik, Riigikantselei
Laura Viilup, Riigikantselei

Projektide ideekavandid saadeti komisjoni liikmetele enne koosolekut kirjalikult, et nad saaksid nendega juba eelnevalt tutvuda. Komisjoni 15. juuni koosolekule kutsuti ka projektiideede esitajad, et nad saaksid ise oma projektiidee komisjonile lahti rääkida ja vastata komisjoni liikmete võimalikele täiendavatele küsimustele.

Päevakord: 1. Uute kaasamisalaste tegevuste kirjelduste (projekti ideekavandite) arutelu jätkamine ja hinnangu andmine nende rahastamise vajalikkusele.
Arutati järgmisi projektiideid:
1.1 Riigikantselei – kaasamiskoordinaatorite arenguprogramm;
1.2 Arengukoostöö Ümarlaud/Riigikantselei – kestliku arengu platvorm.

1.1 Projekt: „Kaasamiskoordinaatorite arenguprogramm“

Ivar Hendla tutvustas kaasamiskoordinaatorite arenguprogrammi tausta. Programmi eesmärk on parandada kaasamiskoordinaatorite oskusi koosloome juhtimisel ja kaasamise parandamisel oma ministeriumides. Programm on suunatud kaasamiskoordinaatoritele ja ühele abilisele igast ministeriumist. Lisaks tutvustas Ivar Hendla Merit Tatari kirjalikult saabunud kommentaare.

Pirkko Valge uuris kaasamiskoordinaatorite tausta kohta ning tundus huvi, kas nad on kõik sarnaste baasoskustega, et nii laia spektriga oskusi omandada.

Aare Kasemets pakkus välja, et lisaks tuleks läbi viia juhtimisanalüüs kaasamiskoordinaatorite ulatuslikumaks kaasamiseks ministeriumide igapäevasesse tegevusse.

Pirkko Valge täpsustas, miks tegeletakse koosloomega, mitte kaasamisega üldisemalt?

Külvi Noor lisas omalt poolt seisukoha, et koosloome on täiendab tavapärast kaasamist, mida saab ka riigi kesksete koolituste raames omandada. Pigem on küsimus, kuidas jõuda enamate ametnikeni ja motiveerida neid osalema. Samuti sobib projekt riigi plaanidega uue koosloomelise valitsuse otsuste keskkonna loomisega.

Kristina Reinsalu leidis, et programm peaks alustama probleemide tuvastamisest ning liikuma loogilise ülesehitusega kitsama sisuga koosloome poole.

Kairi Toiger lisas, et koordinaatorite koolitus on tervitatav, kuid nentis, et ministriumides puudub ühtne kaasamissüsteem ja tase on ebaühtlane. Lisaks vajatakse hetkel üha enam lahendusi, kuidas viia kaasamist läbi elektrooniliselt ja ilma koosolekuteta.

Marten Lauri juhtis tähelepanu asjaolule, et kaasamiskoordinaatorid on paljudes majades vähe tuntud ning nende positsioon teadvustamata.

Ivar Hendla selgitas, et üks programmi eesmärke ongi tõsta kaasamiskoordinaatorite kompetentsi ning suurendada nendega konsulteerimise kasutegurit kaasamisürituste planeerimisel. Kuigi kaasamiskoordinaatorite kogemuspagas on erinev, peaks antud arenguprogramm pakkuma kõigile uusi teadmisi.

Pirkko Valge leidis, et programmi sisu pole siiski järjepidev ja on tõenäoliselt ebapiisav koosloome pädevuste tõstmiseks sisekoolituste läbiviimiseks vajalikule tasemele. Selleks peaks koolitus keskenduma ainult koosloomele, mitte niivõrd laialt ette võttes. Samuti oleks oluline kujundada kaasamiskoordinaatorite tööriistakast, mida Aare Kasemetsa sõnul vajaksid ka tippjuhid, et kaasamisalaseid tegevusi paremini suunata.

Pirkko valge soovitas keskenduda programmis kitsamalt ühele teemale ja rõhutas, et tema arvates peaks enam rõhku panema parimate praktikate jagamisele, kuid kuna koordinaatoritega on programmi arutatud ja jõutud sellisele tulemusele, siis on ta protseduuriliselt nõus projekti heaks kiitmisega.

Otsus: Pärast kaasamiskoordinaatoritega konsulteerimist toetada programmi käivitamist. Vaadata üle koolitusprogrammi sisemine ülesehitus.

1.2 Projekt: „Valdkondadeülene kaasamisplatvorm ülemaailmsete kestliku arengu eesmärkide elluviimiseks Eestis.“

Laura Viilup tutvustas projekti ideekavandi arengut ja selle eesmärke. Kuna projekti on komisjonis varem juba arutatud, siis andis Laura ülevaate olulistest parandustest projekti ülesehituses. Projekti eesmärk on suurendada üleilmsete arengueesmärkide täitmisesse panustavate organisatsioonide ja ettevõtete kooskõla ning tõsta selles valdkonnas riigi ja erasektori vahelise koostöö taset. Laura andis ülevaate ka eeldatavast eelarvest.

Kristen Aigro täiendas, et kaasamisalasteks tegevusteks ette nähtud rahast ei piisa kogu visiooni täitmiseks, aga sellega on arvestatud ja läbi on mõeldud võimalikud alternatiivsed rahastusallikad.

Aare Kasemets avaldas muret, et maaelu organisatsioone ei ole piisavalt kaasatud, kuid sai kinnitust, et sellega tegeletakse katusorganisatsioonide ja võrgustike tasandil.

Ivar Hendla edastas Merit Tatari kirjalikult laekunud küsimused platvormiga liituma oodatud ettevõtete ootuste osas ja nendega planeeritud sündmuste rahastamise kohta. Kristen Aigro selgitas, et mainitud sündmuste läbiviimise rahastamisega on üldjoontes arvestatud.

Pirkko Valge palus selgitada, mis võiks olla platvormi valmis versiooni maksumus, kui 35 000 € on esialgne aluspõhi ehk minimaalne töötav toode (MVP). Ühtlasi palus ta selgemalt kirja panna, mida tellitav tarkvaraarendus peab sisaldama ning millises kasutusastmes see olema peab. Lisaks tekitas küsimusi, miks võtab platvormi disain terve aasta?

Kristen Aigro selgitas, et selle projekti lõpptulemus on siiski juba valmis kasutatav versioon, mida saab tulevikus edasi arendada lisanduvate täiendustega. Disaini kestvuse ja hinna osas ei ole täna veel täpset pakkumist ja see on kõik indikatiivne, kuid põhineb konsultatsioonidel partneritega. Valmiv

infoplatvorm võimaldab luua seoseid ja väljakutseid esitada. Platvormi juurde on vaja luua kasutajakeskkond ning see on küllalt keeruline, et kasutajakogemus oleks ligitõmbav ning soosiks liitumist.

Pirkko Valge avaldas arvamust, et turunduseelarve on liiga väike ja projekti jätkusuutlikkus ei ole piisavalt selge. Kirjeldatud eeltöö, nagu võimalikelt kasutajatelt sisendi kogumine, võiks olla eelnevalt tehtud ja alles siis tasub hakata platvormi arendama. Välja tuleks selgitada, mis probleemi platvorm ära lahendab.

Kristen Aigro vastas, et erinevate osapooltega on pidevalt toimiv koostöö, et kaardistada ootused uuele platvormile ning välistada olemasolevate platvormide dubleerimine.

Kairi Toiger tundis huvi, kuidas kaasamine selle platvormi abil võidab ja mis on kaasamise panus selles projektis? Miks peaks inimesed sellisele platvormile minema, miks nad peaks väljakutsetes osalema? Et sellist platvormi praktikas käivitada, peab tugev rõhk olema kommunikatsioonil, et motiveerida inimesi osalema. Oluline on, et platvorm ei jääks kasutusesta.

Kristen Aigro selgitas, et see on osa kommunikatsioonitööst, sh tööst olemasolevate partnerite võrgustikega, kes on avaldanud vajadust sellise vahendi järgi, mida siis ise ulatuslikumalt oma partneritega jagada ning kasutusele võtta.

Kristina Reinsalu juhtis tähelepanu asjaolule, et kasutajatelt saadavatele täiendavatele rahalistele laekumistele liigselt loota ei tasuks. Vabaühenduste seisukohast vaadates tekib küsimus, miks peaks seda platvormi kasutama ning kui sellega kaasneb mingi kulu, siis kas see on doonoritele vastuvõetav ja aitaks sihtrühmale lähemale jõuda?

Kairi Toiger lisas, et riigi poolt on keeruline väljakutseid esitada, kui oma tegevusi tehakse seadustest tulenevalt. Kui need tegevused on niikuinii töös, siis ei ole aus ega kohane neid väljakutsetena esitleda.

Kristen Aigro täpsustas, et osaliste tasu on üks võimalik idee lisarahastuseks, mitte lõplik valik. Kui see pole realistlik, siis sellest loobutakse. Platvormi vajadus tuleneb sellest, et luua selgete eesmärkidega ja panustega keskkond, mis oleks atraktiivne ja sihtkoht, kuhu SDG-de nimel tegutsedes esimese asjana minna. Lisaks on vaja kohta, kuhu inimesi ja ettevõtteid suunata info ning ideede saamiseks.

Eili Lepik täiendas, et tema tunneb vajadust sellise keskkonna järele. Era-, vaba- ja avalik sektor toimetavad oma tegevustega ja ühtset inforuumi ei ole. See platvorm aitaks ka võimendada riiklikke kampaaniaid.

Pirkko Valge tundis huvi, kas platvorm aitab lihtsustada Eesti raporteerimist ÜROle?

Eili Lepik vastas, et tulevikus võiks see võimalus tekkida. Samuti võiks luua võimaluse ettevõtjatele oma edu raporteerida, aga seda mitte kohustuslikuna. Praegu jõuab teave ettevõtete tegevusest SDG-de arendamisel riigini pigem juhuslikult.

Pirkko Valge tegi ettepaneku tuua projektis välja esimesed etapid ning neis valmivad funktsionaalsused ning samm-sammult kirjelduse, kuidas edasi liikuda. Rahastamine võiks toimuda etappide kaupa, et ei oleks vajadust aasta aega oodata esimesi rakendusi. Alustada võiks minimaalsest töötavast tootest ja lisada funktsioone järk-järgult.

Kristen Aigro avaldas kahtlust, kas see on hankega praktikas teostatav.

Eili Leppik pakkus, et hankida võib konkreetsemaid funktsioone tähtajaliselt.

Pirkko Valge toonitas, et kõiki ülesandeid ühte hankesse panna ei ole mõistlik, sest me ei tea, kas ja mida me saame. Eelnevalt tuleks täpselt paika panna need eesmärgid, mis me saada tahame.

Eili Lepik selgitas, et Riigikantseleil puudub võimekus projekti sellises vormis juhtida ja tegevusi ükshaaval tellida, sest sellisel juhul muutuks kogu protsess liiga kulukaks ja ajamahukaks.

Laura Viilup täiendas, et funktsioone ja tehnilist lahendust eraldi hankides saab parema ülevaate tellitavast lõpptootest.

Pirkko Valge tegi ettepaneku, et vajalike funktsioonide kaardistus võiks toimuda eraldi hankega ja programmeerimine oleks teine hange. Ajaliselt võiks augustist oktoobri lõpuni/novembri alguseni defineerida ülesande ja seejärel hankida täpselt kaardistatud vajaduste põhjal platvormi programmeerimine ja disain.

Kristen Aigro rõhutas, et ideekavandis on juba esitatud ülevaade, milliseid funktsioone vaja on. See arusaam on sündinud koostöös AKÜ partneritega.

Pirkko Valge küsis, kas raporteerimine siis ei ole hetkel vajalik funktsioon?

Kristen Aigro vastas, et hetkel on ette nähtud võimalus oma panus välja tuua, aga ranget ettekirjutust aru anda ei ole mõistlik lisada.

Pirkko Valge tundis huvi, kuidas on jõutud eelarve prognoosis programmeerimisele kuluva 35 000 €-ni?

Laura Viilup selgitas, et pakkumuskutse valmib konkreetsem ja detailsem ning sisaldab ka visiooni, mida saavutada soovitakse. Ideekavandis esitatud summad on indikatiivsed ja seda summat ei pea täies mahus ära kulutama. Enne hanke väljakuulutamist saab teha täpsema turu-uuringu ja välja tuua detailsemalt esialgseid maksumusi. Terviklikult peaks projekti teostamiseks hakkama saama ideekavandis esitatud eelarvega, aga ühegi eelarverea peale ei ole praegu mõtet liigselt tähelepanu pöörata, sest need ei peegelda pakkumisi turul, vaid hankija ootust.

Eili Lepik selgitas hanke loogikat ja rõhutas, et hangitakse tulemused ning oma pakkumuse võivad esitada kõik.

Kairi Toiger rõhutas, et põhiline on läbi mõelda kommunikatsioon, et platvorm pärast toimiks ja kasutusse läheks. Selleks tuleks veelgi põhjalikumalt läbi mõelda projekti jätkusuutlikkus ning miks ning kellele seda platvormi vaja on. Samuti sai ta kinnitust, et programmeerimine on eraldi hangitav ja üksi summa ideekavandis ei ole lõplik.

Pirkko Valge pakkus välja, et esialgu tuleks kirjeldada täpselt ära vajadused ning alles seejärel seada ülesanded, mida programmeerijad saavad täitma asuda. Samuti tasub seada selged edu kriteeriumid – millega me loeme projekti edukalt täidetuks? Kas see on teatav hulk kasutajaid, teatav hulk lubadusi, väljakutseid vms? See aitaks selgemalt välja tuua ka prioriteedid, mille alusel langetada valikuid olulisemate ja vähem oluliste funktsioonide vahel. Pirkko rõhutas ka, et tegemist on tema mõtetega ja kui komisjon otsustab projekti toetada, siis tema otseselt vastu ei ole.

Aare Kasemets rõhutas vajadust lähemalt uurida, mis motiveeriks osalisi platvormis aktiivne olema ja platvormi aktiivselt kasutama.

Otsus: Toetada tingimusel, et enne platvormi programmeerimise hankimist on detailselt läbi mõeldud platvormi kasutatavus, prioriseeritud vajalikud funktsioonid ning seatud kogu projektile selged eesmärgid ja edu kriteeriumid.